

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4 uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 avc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 avc.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zavale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnina za oglašje je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Slovenski jezik na deželnem sodišču za kazenske stvari v Trstu.

Kakor je razvidno iz poročila o kazenski razpravi proti A. Bočetu in I. Zegi (Glej notico »Dve volilni pooblastili in posledice« v »Edinosti« od minolega petka!), si sodni dvor deželnega sodišča tržaškega za kazenske stvari, pod predsedstvom e. k. svetnika Pederzoli-ja, ne upa uvesti skozi in skozi slovenske razprave. To je: si ne upa, da bi v slovenskem jeziku, sestavljen zapisnik, razglasil ter spisal svoje zaključke in razsodbo, četudi so toženci in priče Slovenci ki ne znajo besedice italijanske, četudi so vsi pravdni akti (razun obligatne italijanske obtožnice) slovenski in čeprav je tudi ta obtožnica prevedena na slovenski jezik! Sodni dvor si ne upa uvesti čisto slovenske kazenske razprave, a ne trdi niti, da bi bila zahteva po slovenskem razpravljanju neopravičena! Zakaj pa si ne upa ugoditi takó opravičeni zahtevi ta sicer takó energični in neupogljivi senatni predsednik, e. k. sodni svetnik Pederzoli? Le zato, ker je stara navada, da se zapisniki vodijo italijanski ter da se zaključki in razsodbe razglasa italijanski. Ta stara navada se je gospodem na deželnem sodišču tako prijubila, da se jej ne odrežejo takó z lepa! In če se jim stokrat dokazuje in dokaže, da je ta navada — razvada, protivna obstoječim zakonom!

Gg. na deželnem sodišču za kazenske stvari, pod vodstvom energičnega gospoda Pederzoli-ja, se torej ne smatrajo opravičenimi, da bi ukrenili to, kar so njihovi kolegi na istem sodišču v civilnih stvareh že davno storili. Ali ne vedo g. Pederzoli in kolegi, da se na istem deželnem sodišču pred drugim senatom civilne razprave se slovenskimi strankami vršijo izključno slovenski, da se tam spisujejo zapisniki slovenski in isto tako razglasa in izdajajo zaključki in razsodba v slovenskem jeziku?! Ali ne vedo ti gospodje, kar vedo njihovi gg. kolegi na civilnem oddelku, da je slovenski jezik tukaj deželni in sodni jezik na deželnem sodišču v Trstu, ker v okrožje tega sodišča — razun Trsta in okolice, kjer je tudi nekaj Slovencev — spadajo izključno slovenski okraji: Komenski, Sežanski in Podgradski, po večini slovenska okraja Koperski in Piranski ter hrvaški okraj Voloski, in ker je torej prebivalstvo okrožja tega sodišča

po veliki večini slovenske narodnosti?! Ali ne vedo ti gospodje, da osnovni zakoni zagotavljajo vsem narodnostim enake pravice, da je s tem tudi Slovencev zagotovljena pravica, da v svojem materinem jeziku iščejo in najdejo pravico — da se jih torej slovenski sodi, in da je po teh osnovnih zakonih izključena vsaka predpraveca posamičnih narodnosti, oziroma jezikov?! Ali ne vedo torej rešeni gospodje, da je po takim izključena tudi vsaka predpraveca italijanskega jezika, jezika manjšine okrožja tega deželnega sodišča?!

Ali ne vedo, da ima biti na kazenskih sodiščih — po kardinalnem principu kazenskega pravnega reda — razprava neposredna, in da izhaja iz tega, da se mora s tožencem neposredno občeovati v njegovem jeziku, torej mu tudi v njegovem jeziku priobčiti zaključke in razsodbo ter spisati protokol v istem jeziku, v katerem se vrši razprava?!

G. Pederzoli se je skliceval na neko ministersko naredbo od leta 1862 (!). Ali je ta naredba, ki pa ne izključuje slovenskega razpravnega jezika, več vredna, nego temeljni zakoni?! Ali ne ve g. Pederzoli za pravni princip: poznejši zakon spremeni prejšnjega (lex posterior derogat priori)?! Ali ne ve, da so temeljni zakoni od leta 1867, da so torej po njih odpravljene vse narebe, ki bi bile v nasprotju z njimi?!

Pa gospodje na kazenskem sodišču pravijo: »Mi ne moremo spreminiti dosedanje navade brez višjega ukaza!« Ta je pa lepa! V to, da se vrši že obstoječi zakon, treba se le posebnega ukaza vsakemu posameznemu uradniku!! Ta je nov pravni princip! Zakaj pa ste se na univerzi učili zakone in pravila za razlaganje teh zakonov?! Zakaj ste pristali na temeljne državne zakone, ako Vam treba še le praviti gled vsakega posamičnega zakona: »Tega morate tudi vršiti in sicer tako in tako!«

Zakaj pa civilni senat ni čakal na viši ukaz in je že zdavna uvedel za slovenske pravde slovenski razpravni jezik, kar je postulat temeljnih državnih zakonov in tudi odgovarja načelom naredbe od leta 1862, katera pravi, naj se na primorskih sodiščih po možnosti rabi tudi slovenski jezik: načelom procedure in načelom prave humanitete in pravičnosti! Vam je vendar znano, gospodje na deželnem sodišču

v Trstu, da za civilne stvari veljajo v jezikovnem pogledu isti zakoni in predpisi in da nihobenega zakona ali predpisa, ki bi naravnost ali posredno ustanovljal italijanski razpravni jezik za kazenske stvari v Trstu.

Kaj mora biti torej vzrok temu neenakemu postopanju, temu zapostavljanju slovenskega jezika na kazenskem oddelku deželnega sodišča v Trstu?

Po našem mnenju edino le to, da so drugačne osebe na kazenskem in drugačne na civilnem oddelku. Ker pa sta obadva oddelka pod istim vodstvom, pod istimi zakoni, pričakujemo in zahtevamo, da se v obeh oddelkih uvede isto postopanje, ki se je že tako lepo sponeslo v civilnem oddelku, in ki odgovarja zakonom, pravičnosti in humaniteti.

Sicer pa naj ne bo rečeno s tem, da gre, kar smo tu pisali, le na rovaš sodišča; skrivno oziroma glavni krivec na teh žalostnih pojavih je e. k. državno pravdnništvo, katero se ne more odločiti, da bi začelo izvrševati načelo enakopravnosti ter vlagati proti slovenskim obdolžencem slovenske obtožnice. Tudi ta oblast je pod istimi zakoni in pod istim vrhovnim vodstvom kakor sodišče, ter zahtevamo naj jo pristojni faktor prisili, da vrši zakon!

Politični pregled.

V Trstu, 3. novembra 1902.

Iredenta in Dalmacija. Italijanske novine v zadnji čas živo razpravljajo o namišljenem italijanstvu v Dalmaciji. Te novine falzificirajo dejstva ter napovedujejo napade na hrvaštvo Dalmacije. Iredenta, ki se je v zadnje čase zopet organizirala v par odborih, nahaja podpore tudi v merodavnih krogih Italije. Iz vsega gibanja je očitno, da gre isto za osvojevalnimi cilji. Italijani hočejo imeti tudi drugo obal Jadranskega morja. Značilni so glasovi posameznih novin. Nekateri pozivljajo naravnost prebivalstvo v Italijo, naj z denarjem podpira italijanstvo v Dalmaciji. Italijanska vlada pa da bi moral dajati denar na skrivnem, da se ne bi razburjali duhovi. Tudi senator Villari, da je po svojem potovanju po naših krajih priporočal italijanski vladni in prebivalstvu, naj skrbe za denarne podpore. »Tribuna« pravi n. pr., da bi se vsi Italijani v Italiji in po svetu morali brigati za to, kar se tiče italijanstva Dalmacije.

Melita bila je kraljica temu plesu. Njena lepota, njena prava aristokratska pojava, ponosna in čarobna, na kateri je vsakdo mogel videti istiniti znak plemstva, vse je očarala. Noč je imela na sebi opravo svetlozlatega satin-rogala, čegar inkrustacije od d'Alencon-čipek so bile ozaljšane z muslinom. Vzela je nočjo prekrasni briljantni nakit, poročni dar svojega roža. V laseh, okolo vrata in na rokah iskriilo so se biseri čarobnim svitom, kateremu so se gledaleci divili. — Ko je zraven nje Alfred stal, je po dvorani vodil ali v živahnem plesu z njo drvel po gladkem podu dvorane, bil je le en glas, da je to najlepši dar v tem izbranem društvu.

Bilo je že za polnočjo, čas odmora. V postranskih prostorih, kjer se je supiralo, bilo je jako bučno in veselo. Modra krv se je razvnela. Bila je tam same istorodna družba, enega čuta in istih mislij o sebi in tovariših. Zamaški šampanjk so veselo pokali, a v česah penil se je najfineji Heidsieckov monopolšampanjec, ki je ugodno razvnel krv in živce.

Glasba je zasvirala za odmorom šesto koračni valček. Plesali so le najboljši plesalci. Alfred je plesal z Melito. Ona je bila že jako

»Il Travaso delle idee« zahteva, da se vse stori, samo da se vzdrži supremacija Italije na »mare nostrum«.

Bog sam vidi, da li naši državniki in druga gospoda kaj čitajo o teh le pojavih?! To so tisti gospodje namreč, ki nam kroje usodo in vzdržujejo sedanji sistem v Primorju.

Narodnosti v Avstriji. — V Avstriji je:

	leta 1880	1890	1900
Nemcev	8.008.864	8.461.580	9.170.939
Čehov	5.180.908	5.472.871	5.955.397
Poljakov	3.298.534	3.719.232	4.259.152
Malorusov	2.792.667	3.105.221	3.375.576
Slovencev	1.140.304	1.176.972	1.192.780
Hrvatov in Srbov	563.614	644.926	711.380
Italijanov	668.653	675.305	727.102
Romunov	190.799	209.110	230.963
Madjarov	9.887	8.139	9.519

Skupno 21.791.231 23.473.056 25.632.805

Iz tega je vidno, da je že relativna večina Nemcev v Avstriji le majhna. Čehi in Poljaki skupno pa jih že nadkrijujejo za več nego en milijon. Skupno pa so Slovani močnejši od Nemcev za 6.323.346 duš. Vse nemške narodnosti pa štejejo blizu malone dvakrat toliko nego Nemci. Ali treba uvaževati, da se je štetje izvršilo večinoma na škodo Slovanov. Živ primer imamo tu v Primorju. Ali navzlic vsemu falzificiranju dokazuje tudi tako sestavljena statistika, da so Slovani v Avstriji v absolutni večini nasproti neslovenskim narodom za 5.355.765 duš. In vendar jim manjšina krati narodna, politična in kulturna prava.

Zmaga krščanskih socializmov v kmečkih občinah na Niže Avstrijskem je popolna. S prvim naskokom so si že priborili 20 mandatov od 21. Le v kmečki skupini okraja Baden je prišel kandidat združenih strank v ožjo volitev s krščanskim socializmom. Ta ožja volitev se je vršila v petek in je napravila zmago krščanskih socializmov popolno. Kandidat poslednjih je dobil 1701 glas, a kandidat nemške ljudske stranke le 1451. Povdariti pa treba še posebno tudi to, da je na ožji volitvi število krščansko-socialnih glasov večje, nego na prvi volitvi, ono glasov združenih nasprotnih strank pa manjše. To je naravno in psihološko umevno. Krščanske socialiste je velika, fenomenalna zmaga na dan prvih volitev osokolila, pri drugih pa je nečuten poraz, sličen popolnemu polomu, napravil ravno nasprotni učinek. Zato je težko misliti, da ne bi izid v

razburjena, a ta ples, to pretresanje v njegovem objemu na njegovih prsih jo je razburilo še bolj. Uprla je svoj sstrastjo opojni pogled vanj in se vsa privla k njemu, a ob taktih zadrtela in krčevito začela stiskati roko. A on je le pohotno gledal v nje utopljene oči, naslajal se pogledom na nje alabastrove rameni in valovita prsa, čutil na svojem licu nje gorki dih iz vsahnelih ust, in čutil hru nje polti, ki je nanj prehajal.

»Alfred!« je dihlila ona.

»Kaj je Mely?«

»Ah ne vem, kaj se z mano godi.«

A on si jo je krepkeje privil in plesala sta dalje. A dolgo ni trajalo, Melita je omagovala. Burni občutki, ki so jej trgali dušo, zlomili so tudi njeno fizično silo.

»Alfred, ne morem dalje. Pojdiva! Sledi mi!«

Nehala sta plesati in šla sta v garderobo kjer je Alfred skrbno ogrnil Melito z nje dragocenim plaščem. Šla sta oba v prvo nadstropje, kjer si je Melita vzela dve sobi. Hitro je šla naprej in odprla sobo ter precej zapalila svečo. Alfred je stal na vratih.

»Alfred!« zaklicala ga je zapovedajočim glasom in on je stopil v sobo.

PODLISTEK.

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Ergen Tomić; prevedel Radl.

Drugi del.

XIII.

V ukusni plesni dvorani velike rogaške restavracije bil je zadnjega avgusta, na dan zvršetka zdraviliške sezone, sujaen ples, o katerem se je že v naprej mnogo govorilo. Pravili so, da pride mnogo plemičev s Štajerske, Kranjske in Hrvatske in ta glas se je uresničil. Ljudje od stanu našli so se na plesu v ogromnem številu, kakor se je to le moglo goditi na dan sv. Ane pred letom 1848, ko je še plemstvo evelo, in pobajalo v celih jatah take glasovite plese, kjer so se vršili ljubavni sestanki, zakoni sklepali, se sbajali stari znanci za letom dnij in so se snovala nova prijateljstva. Tu je plemstvo v onih »dobrih lepih časih« vsako leto slavilo slavje svoje društvene izključivosti in premoči. To se je poskušalo tudi letos, ali ne na dan sv. Ane, ker je svetoanski dan že davno izgubil svoj izrecito kavalrski značaj ampak

na poseben, izbran dan. Ideja o tem rogaškem sestanku plemstva izvirala je od starega ne-oženjenega štajerskega barona, ki se je s slastjo spominjal sijajnih rogaških plesov iz svoje mladosti. Zakaj naj bi se to ne poskusilo tudi dandanašnji, mislil je on, saj vendar nas je v treh zemljah toliko ostankov, da bi vendar zamogli prirediti nekaj iz minolosti?! In baron je razglasil mej svojimi stanovskimi drugimi svoj mot d'ordre, ki je popolnoma vspel.

Že dan pred plesom vrvelo je v Rogateu gosposkih kočij vseh vrst, a naval je bil tolik, da so komaj našli mesta v hotelih in vilah rogaških. Gospe, ki so mislile priti na ta ples, prišle so z nakano, da razvijejo na njem največji sijaj in eleganco. Bi a je divota gledati v plesni dvorani te krasne in elegantne dame v družbi njihovih kavalirjev. Njihove toalete so bile sijajne in najfinejšega ukusa, da so mej gospem, ki so bile mej gledajočimi, izzvale splošno občudovanje.

Izmej rogaških gostov se je le malo udeležilo tega plesa, da-si so bili povabljeni, ker so znali, da se bo tu moglo posašati le to, kar je rodod in društvenim položajem povzdignemo nad druge.

kmečkih občinah nič ne vplival tudi na izid volitev v mestnih skupinah, ki se bodo vršile pojutrajšnjim. Da so združeni nasprotniki krščanskih socijalistov dosegli nekoliko novih uspehov, ali ako bi bili vsaj ohranili stare pozicije, bi njihove vrste v mestnih skupinah šle gotovo z vso drugačno vneto v boj. Bodi pa tudi, da jim bo pojutrajšnjim sreča nekoliko mileja, vendar pa ne verujejo več niti najhujši optimisti med njimi, da bi jim mogla dati toliko, da bi dosegli, po čemer so hrepeli: strmoglavljenje Luegerjeve večine v deželnem zboru Niže-Avstrijskem.

Agitacija pa je uprav srdita na vseh straneh in se izid volitev v mestnih skupinah niž-avstrijskih pričakuje z občno napetostjo.

Zakonski načrt glede rezervistov umaknen? Z Dunaja se poroča, da je bil včeraj pod cesarjevim predsedništvom kronski svet, ki je trajal dve uri. Istega so se udeležili minister za vnanje stvari, vojni minister, ministerska predednika Szell in Koerber, oba domobranska ministra in načelnik generalnega štaba, baron Beck.

V svetu da se je sklenilo umakniti zakonski usert glede pozivanja na lomestnih rezervistov pod orožje in da se ta načrt pozneje spremenjen zopet predloži zbornici.

Potovanje ruskega carja v Italijo. Na ruskem poslanstvu v Rimu se delajo priprave za bližnji prihod carja v Rim. Car vsprejme na poslanstvu načelnike ruske kolonije. Poslanik priredi carju na čast gala-obeč, katerega se udeleži tudi italijanska kraljeva dvojica. Komendant Zambardini je bil te dni v Neaplju, kjer je dal povelja, kako se ima urediti tamošnji kraljevi grad za prebivanje kraljeve dvojice ter nje ruskih in nemških gostov.

Štrajki na Francozskem. Štrajki na Francozskem še vedno trajajo, vendar se slednje dni mir nikjer ni kalil. Vse rudniške družbe pa so pripravljene pogajati se s štrajkujočimi premogarji.

V Marziju so delavci v luki sklenili, da bodo podpirali štrajkujoče rudarje. O prvem znamenju da se proglasi generalni štrajk.

Včeraj popoldne so imeli v Lille delegati štrajkujočih premogarjev in delegati premogovniških družb zapadnega okrožja konferenco, v kateri so delegati družbe izjavili, da se podvržejo razsodišču. Sklenilo se je predložiti razsodišču tudi vprašanje glede odtrgovanja od daine za zavarovalne premije. Delegati družb pa niso privolili, da bi se tudi vprašanje glede najmanjših plač podvrгло razsodišču. Razsodba razsodišča se bo morala vsprejeti nespremenjeno.

Tržaške vesti.

Občni zbor oziroma javni shod pol. društva »Edinost«, ki se je vršil včeraj v Škedažu, je vspel uprav sijajno. Naval je bil tolik, da si niti polovica došlecev ni mogla pr. boriti — pr. boriti v pravem pomenu besede! — prostora. S poročilom pričemo jutri in beležimo tu le par momentov.

Posl. Spinčič je občinstvo prirejalo viharne ovacije; dr. Rybář je govoril briljantno, da je kar elektrizoval občinstvo; pri glasovsem se gospodu Linhartu pa občinstvo — ni dovolilo govoriti. Navstal je silen vihar.

Dve sobarici, ki ste imeli sobo ne daleč od Melitine, sti, začuvši korake na hodniku, stopili na prag in videli sti vse. Ko je Alfred zginil v sobi, čulo so je njiju šepetanje.

Odzdu iz dvorane čula se je neprestano glasba. Brez dvoma imel je ples trajati do jutra. Ko je svitalo, pojavila se je na hodniku, kjer so bile Melitine sobe, oseba v potni obleki. Bil je to Branimir. On se je sinoči vrnil v Zagreb in ko je izvedel od tasta, da je Melita pred dvema dnevmi odpotovala v Rogatec na ples, šel je on takoj za njo. Zaslutil je v isti hip, da je bil to dogovorjen izlet. Potoval je vso noč v svojem vozu in ravno kar došel v Rogatec. Prvo je bilo, da pogleda v plesno dvorano, a zatem v restavracijo, no Melite in nje ga ni našel tam. Poiškal je restavraterja in od njega je izvedel, da je v prvem nadstropju štev. 15 neka gospa iz Zagreba, grofica Armano, ki je dolgo plesala, ali sedaj šla odpocit se. Branimir je pobitel v prvo nadstropje in skočil pred Melitino sobo. Pogledal je še enkrat gori, da vidi, je-li prava številka. Ja res: številka 15!

(Pride še.)

krik je bil neopisen, ki je trajal še dalje, ko je predsednik Mandić, komaj izsilivši si nekoliko posluha, zaklical stentorskim glasom, da je shod zaključen.

V novi odbor so bili na predlog zborovalec Mihe Hrovatina per acclamationem izvoljeni: Predsednikom Matko Mandić; odborniki: dr. Gustav Gregorin, dr. Otokar Rybář, dr. Ferdo Černe, odvetniški koncipijent Fran Brnčič, dr. Josim Abram, dr. Edvard Slavik, Stanko Godina, Štefan Prelec; namestniki: Fran Šuman, Anton Miklavc, Josip Rože, Alojzij Gorup, Ivan Gorup, Ivan Pertot, Ante Pogorelec, Hrabroslav Ražem in Josip Turk; pregledovalca računov: Gracijan Stepančič in Ivan Prelog.

Na shod je došel ta-le brzojavni pozdrav iz Cresa:

Duhom jemo svami, pratimo srcem ejelo delovanje kog Bog neka blagoslovi.

Izborni pučki odbor.

Dr. Matko Laginja pa je pisal: »Spoštovano predsedništvo političnega društva »Edinost« v Trstu. Jako obžalujem, da mi radi hudega vnetja na očeh ni moglo, kakor bi rad, sodelovati na jutranji skupščini. Srčno se zahvaljujem na povabilu in s trdno nado, da še pride dan, ko bom mogel tu pa tam razpravljati javno pred tem vrednim občinstvom o skupnih naših potrebah in željah, in kličem iz dna srca: Živela naša »Edinost«!

Odličnim spoštovanjem

V Pulju dne 1. novembra 1902.

Dr. Matko Laginja.

Takoj, čim je predsednik g. profesor Mandić spregovoril ime dra. Laginje, in potem, po prečitaniu pisma, so se razlegali po dvorani frenetični živio-klici na dra. Laginjo.

Po zborovanju se je razvila krasna, animirana zabava. Pevali sti društvi »Velesila« in »Slava«, katerima je napival g. Spinčič uprav mladeniškem ognjem. Diven, znaenit je bil govor deželnega poslanca, g. dekana Kompareta, ki je ob orkanih pritrdjevanja pozival narod, naj tudi v cerkvi brani svoje pravo, kajti to pravo ni bilo podeljeno ne cerkvenim zidovom, ne škofom, ne župnikom, ampak podeljeno je bilo narodu!.

»Slovensko pevsko društvo« je pevalo v drugem prostoru iste gostilne. Pa tudi druge gostilne — izvzemši seveda tistih par italijanskih — so bile po shodu natlačene našega ljudstva in po ulicah je bilo vse živo. Povsodi in na vsem si lahko opazal, da se vrši v Škedažu pomemben dogodek.

Grški kralj v našem mestu. Danes zjutraj je došel v naše mesto z brzovlakom z Dunaja kralj Jurij Grški, kateri potuje zasebno (incognito). Na kolodvoru ga je vspregel grški generalni konzul Vitturi in poveljnik kraljeve yachte »Amphitrite«, freagatni kapitan vitez Bouduria. S kolodvora odpeljal se je grški kralj naravnost na svojo yachto, ki je zasidrana v naši luki.

Žaljanje Slovanov na dunajskem vsenišču. V petek popoldne, ali prekasno, da bi moglo priti v list, smo prejeli z Dunaja nastopno brzojavko:

Bivši rektor Schipper je imel danes v avli dunajske univerze za Slovane zelo provokatoričen govor. Razburjenje med dijaštvom veliko. Bati se je nemirov.

»Il paese della fame«. Pišejo nam: »Dežela lakote« je naslov nekemu dopisu z Dunaja (?), tiskanemu v Vrhovem glasilu »Il Gazzettino« od prošlega petka. Ko bi mi mogli vprašati vse Tržačane vseh narodnosti in vse Italijane, katerih je na milijone v širnem svetu s trebuhom za kruhom — ko bi mogli vse te ljudi vprašati, kje je dežela lakote, dobili bi — o tem smo prepričani popolnoma — da bi nam vsi enoglasno odgovorili, da je to — laška dežela.

Kakor vsi gori imenovani, tako je tudi pišec članka: »Il paese della fame« prepričan, da večega in več gladu, nego ga je na Laškem, ga ni na vsem širokem svetu! Ako je pa kedo nekaj pouzmal in ne želi, da bi ga prijel, pa upije: Oni drugi je vzel, njega primite! Tako nekako se godi tudi pišcu omenjane članka. On ve, katera dežela zasluuje pred vsem gornji žalostni naslov. Da pa odvrne ta maločastni naslov od svoje »obljubljene« dežele, imenuje neko drugo deželo: deželo lakote! Mi priznavamo, da so v Galiciji žalostne razmere, da ima gospodovalna šlahta mnogo na vesti; ali takih odnošajev, kakor so po nekod na Laškem, ni

nikjer drugod — vsaj v Evropi ne! Zato bo boljše, da se taki dopisniki, ko opisujejo bedo, držé svoje lastne mislerije!

Za sestavo slovenske porote na c. k. deželnem sodišču v Trstu so nložile nadalje prošajo občine Brezovica, Selo, Gorjansko, Velikidol, Volosko in Komen.

Enakopravnost za — silo! Na tu kajšnji centralni pošti (kakor po vseh ostalih ces. kr. uradih) ni niti znamenja o nadpisih v slovenskem jeziku, da-si se leta in leta že pritožujemo v tem obziru.

Te dni pa smo opazili ravno na centralni pošti izjemo, ki priča, da za — silo je dobra tudi slovenščina! Napravili so tam v pritličju na desni strani poslopja aparat, ki ima služiti za obveščanje v slučaju, da nastane ogenj. Ob tem aparatu je, zraven nemško-laškega tudi slovenski: »Ne dotikati!«

Kakor vidite, je pošto vodstvo dalo izobesiti trojezični nadpis, ki je (kakor rečeno) le — za silo, za ogenj namreč, ki pa ni izpostavljen v javnosti, ker strankam ni dovoljen vstop na dotični hodnik. Ako je pa slovenščina potrebna za notranjo porabo, menimo, da je še mnogo bolj potrebna tam, kjer ima pristop tisoč slovenskih strank! Začetek pa je vsakako!!

Posnemljemo brez pripombe. Zagrebški »Glas naroda«, ki je glasilo hrvatskih krščanskih socijalistov, prinaša slovensko sestavljen dopis, v katerem poroča o shodih in socijalno poučnih predavanjih, o konstituiranju vodstva katoliško-narodne stranke in drugim. Ozirom na rečeno konstituiranje piše:

»Dae 12. t. m. dopoldne vršilo se je v Ljubljanskem katoliškem domu zborovanje zaupnikov katoliško narodne stranke. Odobrila se je taktika stranke in se izvolilo vodstvo katoliško narodne stranke. V vodstvo bili so izvoljeni sami duhovniki, advokati in jeden kmet. Žalostna jim majka navzočim zaupnikom krščanskega delavstva: gospodom Štefetu, Gostinčarju, Zillerju, Urbarju, Pippu, Rešku in drugim, ki so bili navzočni na shodu zaupnikov, pa ust niso odprli, da bi bili opozorili zborovavce na to krivico. G. dr. Šušteršič je bil pred zborovanjem pisмено opozorjen na krivico, ki se godi delavstvu s tem, da nima v vodstvu kat. narodne stranke niti jednega zastopnika. No, da g. dr. Šušteršič ni uplival na to, da nima delavstvo nobenega zastopnika v vodstvu katoliške narodne stranke, se še opraviči, ker možato i odločno zastopa v postavodajalnih zbornicah in po shodih delavske zahteve, žalostno in naravnost neodpustljivo pa je, da so navzoči delavski zastopniki nemožato molčali. Žalostno je za stranko, ki vedno povdarja demokratično načelo to, da h čejo gospodje duhovniki velno biti z gospodi advokati sami med seboj.

Drugod je drugače. V krščanskih političkih strankah v Nenčiji, na Moravskem, Niževavstrijem in Zgornjem Stajerskem so člani strankinih vodstev tudi delavski voditelji. Na Kranjskem pa bodi delavstvo zato samo tukaj, da voli ob volitvah kandidate vodstva v katerem nima niti jednega zastopnika niti kmet, niti delavec ni obrtnik. To je nelojalno, in nepravilno; krščanske stranke z načelnim demokratičnim programom naj ne bode le pravična zaslužni naši duhovščini, in advokatom, marveč pravična bodi tudi ljudstvu, to pravičnost pa dokumentiraj s tem, da imej v vodstvu ne samo advokate in duhovnike, marveč tudi zastopnike delavcev, kmetov in pa tudi obrtnikov, ki tvorijo velevažen voliven material po mestih in trgih.

Ker smo ravno pri krivicah, ki se gode delavstvu, hočem navesti še jedno krivico. Kakor je ipak znano, imamo močno gospodarsko organizacijo na Slovenskem. Gospodarske zadruge so zvezane v Gospodarski zvezi.

Tudi delavci imajo lepo število gospodarskih zadrug. Omenjam le: delavski stavbeni društvi v Ljubljani in Zagorju, delavska konsumna društva v Ljubljani, Idriji, Jesenicah, Kropi, Železnikih, Trčžu, v Devici Mariji Pulju in Dobruju. Lepo številec, ki bi skoro da zadostovalo za samostojno delavsko gospodarsko zvezo. In čujte in strmite: vse te zadruge pa nimajo niti jednega odbornika v Gospodarski zvezi! Slika odborov gospodarske zveze je: duhovniki, advokati, kmetje, trgovci in celo obrtniki, ki nimajo pred božjim solnceom pokazati kako zvezino zadrugo, samo delavca iskal bodeš zamen v odborih gospodarske zveze. Bil je svoj čas

(vrli tovariš Pliberšek) tola vodilni gospodje hočejo biti med saboj — sami!

Isto velja o novi vzajemni zavarovalni proti požarom in poškodbi zvonov, v ustanovnem odboru bil je tovariš Gostinčar toda ko je zavarovalna jela poslovati: stara slika: v odborih advokati in dohovniki, delavci ali kmeta iščeš zamen. Isto velja o ljudski posojilnici. Zavarovalni so delavci člani delavskega stavbenega društva dobro odgovorili o tem, da so svoje hišice zavarovali ne pri domačem strankarskem zavodu, marveč raje drugod. Poročevalec jih obsojati ne more zato.

Take razmere so pri nas in tako milo rečeno, prezirajo vodilni krogi katoliško-narodne stranke delavstvo pri nas ob času, ko vedno in povsod povdarjajo demokrat. načelo; ob času, ko vira hud kulturno-pol. boj na Kranjskem, ko vodilni krogi vsak trenutek apelirajo tudi na delavstvo, ki je navdušeno vedno šlo v boj za katoliško demokratično načelo, ki je ob volitvah v V. kurji s kislim obrazom sicer toda lojalno šlo v boj za kandidata V. kurije, ki je zanj samostojno in brezplačno na lastne stroške prirejalo volivne shode in tudi prišlo v konflikt z sodnijami in je samo plačevalo kazni pa brez advokatov, za katere se je borilo in stalo pred okrajnim pa tudi pred deželnim sodiščem.

Opozarjali smo ustmeno in pisмено vodilne kroge zaupno na krivice, ki se gode v reprezentanem oziru v delavstvu ali zamen, a sedaj vidimo, da vodilni krogi namenoma prezirajo delavstvo. Poročevalec bil je vedno in povsod, zasebno in javno za skupno političsko delovanje katoliške slovenske demokracije, toda pri takem nehonetnem nastopanju vodilnih krogov katoliško narodne stranke napram delavstvu bilo bi res najbolje, da krščansko slovensko delavstvo popolnoma opusti vsako političsko delovanje in se organizira v zvezi s Hrvati kot samostojna delavska stranka na krščanski podlagi.

Vodstvu katoliške narodne stranke pa: Amicus Cato, sed magis amica veritas!

M...c.

Slavni birokraciji — spomenik. — Slavni birokraciji, to je oni Trsta in Istre, bi morali postaviti spomenik. Tako vsklika spljetsko »Jedinstvo«, ko govori o rezultatih ljudskega sedanja. Stvar je — tako pravi — neverjetna, čudna in smešna, ali resnična. Poznan je ta zistem, takov je, kakor da nas niti ni! Zabeleživši, da je bil na zadnjih obč. volitvah izvoljenih v okolici pet Slovencev in samo en Italijan in še ta le z večino borih 15 glasov pravi: »Tak uspeh naj bi bil možen pod tem glasovitim zistemom, ako bi bilo v okolici res več Italijanov nego Slovencev?! A če so v Trstu tako postopali, pomislite, kako so še le v Istri!«

»Nič ne de, birokracija nas briše na papirju, ali Bog nas drži na svetu. Tu smo!«

Mlinar in njegova hči. Upriporitve te igre minole seboje v »Narodnem domu« v Barkovljah se je udeležilo ogromno občinstva. V veliki dvorani je vladalo uprav tropična vročina. O. ljubljena nam je daljša ocena.

Bodi pribito! V soboto popoldne so socijalisti, po veliki večini Italijani, upriporili veliko demonstracijo pred namestništvom in magistratom, kjer so protestirali proti vladi in Italijanom, ki odrekajo tržaškim Slovence slovenske ljudske šole. Vpili so: Živeli tržaški Slovenci! Doli z zatiraleci! Živio slovenske ljudske šole v Trstu!

Demonstracija se je izvršila dostojno, na kar so se demonstranti sami razšli. — — — — — Kaj nas tako debelo gledate dragi čitatelji?! Veselite se raje z nami vred od srea, da so tudi socijalisti slednjič vendar-le krenili na pravo pot ter se postavili na stran zatiranih v boju proti zatiralcem. Kaj ne, dozdeva se Vam to skoraj neverjetno, podobno bajkam, katere so vam v vaši mladosti pripovedovale dobre babice? Vi dvomite še vedno!? Ne morete prav verjeti, da so se oni socijalisti, ki so hoteli razgnati velikanski naš manifestacijski skod pri sv. Jakobu ze slovenske šole, v tako kratkem času tako korenito pobjšali?

In vendar je ta vest popolnoma — — — — — izmišljena!! No, ne ravno popolnoma; dogodila se je res demonstracija socijalistov, a ne v našem mestu, temveč v — Inomostu, kjer so tudi nemški socijalisti demonstrirali v prilog laški univerzi! Kaj ne, daje ogromna razlika med socijalisti in socijalisti! V Inomostu protestirajo socijalisti brez razlike narodnosti onim v prilog, ki reklamirajo na-

rodno-kulturne pravice; v Trstu pa so vedno za petami ravno onim, ki reklamirajo svoje pravice, in služijo s tem (socijalisti namreč) gospodovljalni isti Camorri, ki odreja šibkejšim pravice!

Dražbe premičnin. V torek, dne 4. nov. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Porporella št. 1, 3 mizarske klopi in steklena omara; ulica Punta del Forno št. 3, 1 umivalnik; ulica Rossetti št. 16, hišna oprava; Korzo št. 18/L st., stroj in oprema v zalogi; Štorklja št. 371 in ulica Balvedere št. 8/II, hišna oprava in glasovir; ulica Conti št. 20, hišna oprava.

Vromonski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri jutraj 9.2 ob 2. uri popoldne 12.5 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 772.3 — Danes plima ob 6.35 predp. in ob 5.54 pop.; oseka ob 0.17 predpoludne in ob 11.56 popoldne.

Društvene vesti.

Družbi sv. Cirila in Metodija je gosp. Iv. Jebračin, trgovec in tovarnar v Ljubljani vročil zopet 200 kron kakor izkupilo od kave. Do sedaj je že naklonil povodom kupčije z družbino kavo 3600 kron. Lep dohodek se je pridobil tem potom, a bi bil lahko še večji, da bi rabili Slovenci le to izobno demažet blago. Torej Slovenci! Svoji k svojim! v prid slovenskega šolstva.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija v Rojani so pristopile kakor nove udinje: Kobal Marija, Kovačič Fani, Komotar Marija, Sink Uršula, Žvigič Josipina, Zega Josipina, Okroglič Ivana, Čokelj Marija, Lang Terezija, Čbej Terezija, Umek Ana, Nabergoj Frančiška, Godnik Ana, Rupnik Ana, Bavdaž Vekoslava, Mugerli Ivanka.

Gospa Nachtigal je nabrala v častni nepoznani hiši Nabergojevi 7 K 32 st. — Na posvetovanju, obdržanem dne 1. t. m., nabralo se je med povabljenici 3 K 10 st.

Russkij kružok. Naznanja se vsem, ki so se prijavili za prvi kurz in vsem tistim, ki se še mislijo prijaviti, da le-ta začne jutri v torek in sicer ob 7. uri. Predavanje bo ob torkih in petkih od 7—8 ure. Upamo, da v torek ne bomo videli samo tistih, ki so se že prijavili, temveč tudi druge, tako, da bo ta kurz vreden vrstni k drugemu.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Tečaj za krojače.** Na inicijativo goriske trgovske in obrtne zbornice se odpre dne 10. novembra t. l. tečaj za pouk v krojaški stroki. Obiskovalcev tečaja sme biti največ 30, najmanj 20. Tečaj bo trajal do 6. decembra letos. Poučevalo se bo vsaki dan popoldne po 6 ur, v soboto po 3. Oglasiti se je za tečaj do 5. novembra pri trgovski in obrtni zbornici.

× **Viva l'Italia!** Iz Zadra brzojavljajo zagrebškimi listom, da je napravil silen utis na namestnika Handela napis »Viva l'Italia!«, ki se je pokazal dne 29. t. m. zjutraj na — zidu namestništvene palače. Nepoznana roka ga je naštelala ponoči. Obče menenje da je, da se to ni moglo zgoditi, ne da bi bil videl to redar, ki je stražil v oni ulici.

Torej tako! Na gospoda cesarskega namestnika v Zadru delajo »silen utis« stvari, ki niso drugega nego naravna posledica sistema, kateremu služijo gospodje namestniki v našem Primorju. Čudno, res čudno, da g. namestnik v Zadru ne ve še tega, da izvestim Italijanom treba dati le en prst in že vam črta »Viva l'Italia!« — cela roka!!

× **V Opatiji** je bilo od 1. septembra do vsrtega 29. oktobra 1902. 4209 oseb. Od 23. oktobra pa do 29. oktobra je prišlo 215 oseb. Dne 29. oktobra je bilo navzočih 859 oseb.

Vesti iz Kranjske.

× **Ponarejeno vino in vinski mošt.** Kmetijsko kemično preskuševališče v Ljubljani poroča, da se zadnji čas uvaža mnogo vina in mošta z Ogrskega, Hrvaškega in Primorskega na Kranjsko. Večina tega vina je ponarejena, in vinskemu moštu je pridelana razun tega — in to radi konservacije — deloma precejšnja množina salicilne kisline, ali je pa mošt tako močno žvepljan, da je v njem precej proste žveplene sosisline, na kar opozarjamo p. n. občinstvo.

× **Pesniku Ketteju** so postavili na pokopališču v Ljubljani nagroben kamen. Srčna hvala vsem darovalcem, saj so pripomogli, da ne bo zanaprej Kettejeva gomila med pozabljenimi grobovi.

× **Čudna reklama.** V kratkem otvori v Ljubljani gospod Kane svojo parno pekarno. Da napravi reklamo, so v soboto pred tobačaro tovarno njegovi uslužbeni delavkam brezplačno delili hlebe kruha.

Vesti iz Štajerske.

— **Dobra vest.** V Št. Petru v Savinjski dolini so dolgo gospodovali nemškutarji in njim na čelu je paševal glasoviti župan Lenko. No, končno je pal tudi ta Lenko. Dne 28. t. m. so bile zopet občinske volitve in Lenkovjanci so se bli nekaj časa nadejali, da zopet iztržejo Slovincem to občino. No, prišel je dan volitve in nemškutarji so — ostali doma. Izvoljeni so bili seveda sami sloveški narodni možje in sicer enoglasno. Opravičena je pač nada, da je v tej občini nemškutarji odzvonilo za vedno.

— **Volitve volilnih mož.** Nadalje je jako razveseljiva zmaga na volitvah volilnih mož v Studeneh pri Mariboru. Tam je nemškutarja jako razširjena in jako dvomljivo je bilo, da li zmora naša slovenska stranka. No, zmagala je s štirimi volilnimi možmi. Poleg teh je bil voljen en nemškutar. Ta izgled kaže štajerskim rodoljubcem in drugod, da se ne sme nikoli obupavati tudi v takih krajih, kjer je morda zavladala narodna demoralizacija. Kjer je narod že živ, je vedno še možno popraviti marsikaj s pridnim in vztrajnim delom.

— **To je mogoče menda le na Štajerskem!** Pišejo nam: V predzadnji »Domovini« čitamo, da je celjska okrajna bolnišnica blagajna določila, da mora sleherni bolni člen iste vsako soboto vzdigniti tedensko podporo — drugače, da bo dotičnik kaznovan in zgubi vso zaostalo podporo!

V Trstu bi kaj takega ne bilo sploh mogoče! Take določbe bi vzbudile viharen odpor in bi jih tudi državne oblasti težko odobrile.

Vesti iz Koroške.

× **Kako znajo!** Mestna občina Velikovec je razposlala na razne občine hektografičana pismo z naslovom: »Na občino N. N. v roke g. župana«. Pismo nima zaamke in ima zato opombo: »Službeno, poštneine prosto«. In vsebina pisma? Vabijo na volilni razgovor v gostilno »pri pošti« v Velikovec, podpisan je državni poslanec Čare Pavkar, ki predstavlja kandidata za deželni zbor, Plešivčnika-Tempoharja, »Mir« vprašuje: Od kod pa ima g. Čare tako dovoljenje, da se poslužuje občinskih uradov, da mu ni treba plačati poštneine? Prosimo za odgovor!

× **Koroška v državnem proračunu za leto 1903.** Splošna državna potrebščina znaša za 1903. leto 1.726.225.436 kron, lanskono leto presega za 37 milijonov kron. Številke za Koroško so sledeče: 1. Ceste 270.280 kron. 2. Reguliranje Drave 140.000 kron. 3. Uradna poslopja v Spitalu 40.000 kron. 4. Za uk in bogočastje 448.758 kron. 5. Za Ziljo in Rajbelj 138.389 kron. 6. Sodijsko poslopje v Brežah 19.104 kron. 7. Podpore železnicam itd. 82.300 kron. Pastorka je — poljedelstvo. Številke govore!

Razne vesti.

Ves davčni urad odstavljen. To se je dogodilo v Kristijaniji (na Norveškem). Odpuštile so namreč vse osebe tamošnjega davčnega urada, ker mu niso več zaupali v denarnih stvarih. Nadavno odstopivši načelnik tega urada je obsojen, da mora pokriti primanjkljaj, ki znaša nekoliko tisočev kron.

Pretep med nemškimi in laškimi visokosolci v Inomostu. Predsnoči so se na neki ulici v Inomostu srečali pijani laški in vse-nemški visokošolci. Ker so Italijani peli italijansko pesem, so Nemci zahtevali, da obmolknijo. Italijani niso hoteli slediti temu pozivu, vsled česar je došlo med nasprotnima stankama do hudega pretepa. Prišla je policija, katera je razpršila pretepačjo se gručo. Več laških dijakov je ranjenih, med njimi dva težko.

Ta pretep je gotovo nastal vsled napetosti, ki vlada sedaj med laškimi in nemškimi dijaki radi zahteve Italijanov, naj bi

se vseučilišče v Inomostu proglasilo dvojezičnim. Italijanski dijaki so zahtevali, naj ima rektor svoj letošnji otvoritveni govor tudi v laškem jeziku. Tej zahtevi pa ni bilo ustrezno in so Italijani radi tega demonstrativno izostali od otvoritvene slavnosti.

Mačka doji mlade — miške. Angleški ilustriran list »Globe Trotter« prinaša sliko, kako mačka doji deset mladih mišk. Ta neverjetni slučaj dogodil se je v mestu Los Angeles, v Kaliforniji. V skladišču neke mironilnice nahaja se mačka malteške pasme, imenovana »Madama Muggins«, ki je jako spretna v svojem poslu, t. j. lovljenju miši. Nekega dne rušili so neko sosedno hišo in našli gnjezdo, v katerem je bilo deset mladih mišk. Poklicali so takoj »Madama Muggins«, kateri so predstavili mladi naraščaj, misleči, da isti v hipu izgine v mačkin želodec. Ali, kako so se začudili, ko so videli, da je »Madama Muggins«, mesto da bi bila miške pohrustala, začela iste z materino nežnostjo lizati, a jih je potem jedno za drugo odnesla pod neko omaro, kjer jih je začela dojiti.

Lov za možem. Te dni je ogasila reka gospa v budimpeštanskih listih, da išče moža. Udovala živi v Budimpešti od svojega imetja ter bi hotela stopiti v zakon z mladim čestitim gospodom. Prišlo jej je seveda mnogo ponudb, izmed katerih je izbrala ono nekega ekonomskega uradnika. Prijavila mu je v listu, da pride na sestanek. Ona da bo nosila na prsih belo cvetje on pa naj ima rdeče; tako se spriznata. In res je čakala dolečenega dne svojega kavalirja. Izstopil je iz vagona z rdečo rožo ter se jej je poklonil. Ali o joj — oba sta se prestrašila, ker ženitveni kandidat je bil — nje sin! Oai, ki so v novinah čitali o tem sestanku ter so bili navzoči od daleč so rekli, da je bil sestanek neopisen. Oba sta se obrnila v sramu in snela s prsi rože — z rožmarinom.

Lepo »dobrotvorno« društvo. Ogrski minister za notranje stvari je dal dobrotvorno društvo v Budimpešti razpustiti, ker je malce presvobodno razpolagalo z društvenim imetjem. Društveni predsednik je n. pr. dal napraviti svoj lastni portret in ga potem odkriti na svečan način v društvenih prostorih — seveda je bila tudi sijajna gostija —, vse na — društvene stroške. Hčer nekega sonačelnika društva so dali iz društvenih sredstev — doto!

11-letna mati. »Nizgorodski Listak« iz Perne donša vest, da so te dni kratili v tamošnji cerkvi dete, kateremu je mati neka 11-letna kmečka deklica.

Živali v Čaški. — Po zadnjem opisu je imela Česka 229.564 konj, 2.258.238 goved, a samo 250 oslov in metgov.

Loterijske številke, izžrebane dne 31. oktobra:

Trst	45	42	36	61	39
Linc	61	22	66	81	4
Inomost	6	1	24	35	19

Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju bo imelo 14. svoj redni občni zbor v petek dne 14. novembra t. l. v dvorani »Slovenske Besede«, Dunaj I. Braunerstrasse 7, I. n. Začetek ob 6. uri zvečer. Dnevni red: Nagovor predsednika, poročila: tajnikovo, blagajnikovo, preglednikov; volitve, slučajnosti.

Družbi sv. Cirila in Metodija so od 16. septembra do 14. oktobra poslali prispevke p. n. gosfola in društva: Upravištvo »Slov. Naroda« 225 28 K, uredništvo »Slovenca« 28 K, Anton Nabergoj na Proseku 40 K, tvrdka I. Perdan od vžigalce 600 K, župnik Iv. Vrhovnik namesto Vence + prof. I. Vrhovec 10 K, Antonija Kadivec izkupilo za družbene znake 133 20 K, učitelj Mirko Kožuh pri Sv. Martinu na Paki zbirko učiteljev-vojakov 8 K, adjunkt Drag. Dolenc na Dunaju 130 K, občina Trnovo pri Il. Bistrici 20 K (po »Sl. N.«), kapelan V. Poljanec v Škočjanu (Kor.) ob godovanju g. M. Ržuna v Št. Jakobu nabranih 20 K; podružnice: ženska frančiškanska - šenklaška pokroviteljina tvrdke Gričar & Mejač 200 K, ženska šentpeterska pokroviteljina iste tvrdke 200 K, za Šteben in okolico 25 K, na Greti 200 K, za Velikovec in okolico 80 K, za Lehen (Štaj.) 49 K, možka v Il. Bistrici 133 47 K. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metodija.

Brzojavna poročila.

Prijet morilec.

DUNAJ 2. (B.) Danes so prijeli tu monterja Frana Bormanna, ki je v sredo ponoči v Šemnicu na Saškem streljal na svojo ženo in jo težko ranil, umoril svojega otroka in obstrelil samega sebe ter potem zbežal. Isti se je protivil aretiranju z vsi močjo in je ustrelil večkrat iz revolverja, ne da bi bil koga ranil.

Cesar v grobišču.

DUNAJ 3. (B.) Danes predpoludne je prišel cesar v grobišče pri kapucinih ter je opravil molitev na krstah cesarice Elizabete, prestolonaslednika Rudolfa ter nadvojvodinje Sije ter je na te krste dal položiti vencev in cvetja. Ob enem je bila v navzočnosti členov cesarske hiše zadušnica, katere se je udeležilo mnogo občinstva.

Državni kongres trgovinskih uslužbencev.

DUNAJ 3. (B.) Odpisanci mnogih trgovinskih gremijev in zadrug, kakor tudi združenj trgovinskih uslužbencev z Dunaja in provincije je obiskalo državni kongres, na katerem se zahteva celodnevni nadeljski počitek, ki označa nezadostnim zakonski načrt za uravnavo službenega razmerja trgovinskih uslužbencev ter zahteva, naj se število obrtnih sodišč poveča a število členov istih zmanjša.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)

vpisane zadruge z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih a temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, moderni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

Alojziji Galperti

nasl. Fr. Hitty

TRST.-ul. Barriera vecchia 13-TRST.

Zaloga snovij za moške

iz tu in inozemskih tovarn.

Perilo — Platnina — Pletenine — Pleteno spodnje zimsko perilo.

Izbor drobnarij.

Sprejema naročbe za obleke po meri.

Epilepsija.

Kdor trpi na omotici, krču in drugih nervoznih strasteh, naj zahteva o tem knjižico. Vdobja se brezplačno in franco v Schwann-Apotheke. Frankfurta a. M.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TRST

TOVARNA:

Via Teza, vogal

Via Limitanea

ZALOGA:

Piazza Rosario št. 2 (Solako poslopje)

In Via Riborgo št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurenor.

ILUSTROVANI ČRNIK IZSTAVI IN FRANKO

Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franco

Zaloga šivalnih strojev

za domačo rabo
in obrtnike.

5 letno jamstvo

Mehanik-specialist za popraviljanje strojev vseh vrst

RUDOLF RÖTTL

TRST. — Piazza S. Caterina št. 2. — TRST.

Prodajalnica ur

F. Haslinger

zaprisežen izvedenec in urar c. kr. priv.
južne železnice

Via delle Poste (Palača Galatti)

nasproti št. 12.

Velik izbor ur vseh vrst. Poprave se izvrše
v katerikoli množini in kateseribodi vste.
kakor kronometri itd. z vso natančnostjo in
točnostjo na jamstvo.

Brezkonkurenčne cene.

Prodaja manufakturnega blaga

SALARINI

v ulici Ponte della Fabra št. 2.

in podružnica

„Alla città di Londra“

ulica Poste nuove št. 9. (Brunerjeva h. 8.).

Velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in
dečke. Velik izbor oblek za moške od gld. 6.50
do 24. za dečke od gld. 4. do 12. suknene jope
v velikem izboru od gld. 3. do 8. zimске močne in
podšite jope z ovratnikom od astrahana od gld. 5.—
14. ravno take podšite s kožuvinno po gld. 12.—
Površne suknje v velikem izboru od gld. 18.—32.
Jopice za dečke v različnih oblikah in barvah, volnene
hlače od gld. 2.50—4.50, finejše od gld. 5.—9.
Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3.—12 let
od gld. 2.50—10. Haveloki za moške in dečke po
najnižjih cenah. Hlače od moleskina (zlojeda koža)
za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko
v Korminu.

Črtane močne suknje za delavce gld. 1.20. Ve-
lika zaloga snovij za moške obleke na meter al
tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi z največjo
točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici
v ulici Poste nuove se sprejemajo izdelovanja obleke
po meri ter se posebno vdobiva vsake vrste oblek
v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)

Bogata zaloga raznovrstnih obuvaj za
gospode, gospe in otroke.

Poštarne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatelj se pošte-
nine prost.

Prevezena vsako delo na debelo in drobno ter se
izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po kon-
kurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsum-
nega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in
c. kr. generalnih skladišč: nadalje stražnikov c. kr.
javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr.
div. avstr. Lloydja.

Splošne slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

novo

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

LOKARNA PICCOLI pri anđelu.

Gosp. Lekarnar Piccoli

Ljubljana.

Vaše železnato vino

sem uporabljal z iz-

vrstnim uspehom pri moji soprog, katera

je dolgo časa nervozna. Prosim Vas, da

mi dopošljete po pošti še šest steklenic

zgoraj imenovanega vina.

Dr. L. Färber

c. in kr. stabni zdravnik.

V GORICI, dne 16. junija 1901.

Razprodaja se v lekarnah v Trstu,

Istri, Dalmaciji, Primorskem, Go-

riškem in Tolminskem po K. 2.40

steklenica.

DR JANEZ KLASINC

NAZNANJA PRESELITEV SVOJE

ODVETNIŠKE PISARNE

iz HERENGASSE ŠTV. 9

v ALBRECHTGASSE ŠTV. 7

v GRADCU.

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

ra mestnem trgu zraen rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obre-
stuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu.
Rentni davek od vložitnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zara-
čunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada
mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse
svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti
to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih
otrok in varovancev.

Delarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom
c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice do-
bivajo se brezplačno.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu

in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugi vrste,
iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v
vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Najugodnejše cene.

Skladišče slavnoznanih platenin

in namiznih prtov

iz Fiandre

iz tovarn v Countrai (Belgija)

se nahaja v

novi prodajalnici platenin in bombaževin

Peter Klansich

Piazza Nuova (Gadol.) 1, zraven knjigarne Chiopris.

Izkjučno zastopstvo se skladiščem: za Trst, Goriško, Reko, Istro in Dalmacijo.

Velik dohod nogovic vseh vrst za gospe, gospode in deco.

Najugodnejše cene.

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenem vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo.

Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higije-
nični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po
koi ima trdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsa
kemur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob jednom prisodil trdki vse sodne
troške in odvetniške troške provzročene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim
Pagliano ter hranimo njegove izvirne recepte, s kojimi se je dokazala resnica.
Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pri-
stojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakogar, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo
vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene
listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte
vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Trdka
nima družic. **Napolj 4, Calata S. Marco.**

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih
cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za
besedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno
zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo
po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticiptnih
obrokib. Najmanja objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob

ulica delle Acque 12

Zaloga vsakovrstnih
vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.

Anton Šorli

priporoča svojo kavarno

„Commercio“ kjer je sha-
jališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in
mnogi drugi časniki.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia.

(vokal Androna dell'Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvir-
jev in tapečarij.

Popolno opremljene sobe.

Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže
franko na kolodvor ali brod v Trstu

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško,
Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega
društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju

I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K,
ustanovljena od dunajskega bančnega društva
in bavarske hipotekarne in menične banke v
Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v
raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim
prelijam. Specijalno zavarovanje otrok brez
zdravniškega ogleda, izplačavši v slučaju že-
nitve ali prehoda v vojakke zavarovani zne-
sek pri malemu odbitku pred pretekom
zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št.
7. Telefon 469.

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska liter po 44 kr.

Črna istrska „ 40 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gor-
skimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.

Družinam se pošilja na dom od 10 litrov
naprej: **Ipavsko belo liter po 38 kr.**

Črno istersko liter po 34 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem
vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

trvdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“

s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke

po meri in najugodnejših cenah. V pro-

dajalnici ima tudi zalogo perila za

delavski stan po izvenredno nizkih cenah.

Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se na-

pravijo po meri.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v

ulico Riborgo št. 25 po domače-

k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste

obuvale za moške, ženske in otroke.

Isti popravlja male stvari brezplačno-

ter sprejema naročbe vsakovrstno obu-

valo na debelo in drobno.

Lastnik: **Peter Rehar.**